

CICERO

Senter for klimaforskning

Center for International
Climate and Environmental
Research – Oslo

Annual Report 2009

University of Oslo
Universitetet i Oslo

Contents

Introduction	3
Research	4
Information and Communication	6
Board of Directors	8
Key Financial Figures	9
Staff	10
CICERO Publications	12
Selected External Publications	12

Introduction

Looking back at 2009, one could conclude that there is not much cause for optimism regarding climate change: The United Nations' climate conference in Copenhagen far from achieved its goals, the climate deniers are gaining momentum, and the politicians have failed to implement effective policy instruments and other measures to reduce green house gas emissions. Also, the IPCC is under fire.

But 2009 also leaves room for optimism. True, the Copenhagen summit did not result in a binding climate agreement. But that was hardly a surprise. Scientists at CICERO and many other research institutions had predicted that very outcome long in advance. As a substitute, we got the Copenhagen Accord, described by many as a document with little substance and no commitments. Rightly so, but the accord also brings new realism into the international climate cooperation. It might represent a turning point and open up new opportunities for cooperative structures other than a UN supranational agreement.

However, the mistrust between developing and developed countries prevails and this mistrust is still one of the great barriers for establishing international instruments that are necessary for the long-term reductions of global emissions.

Of great interest also is what happened at the negotiating table in Copenhagen: The emerging economies such as China, India, Brazil and South Africa (BASIC-countries) came together and established a new constellation of countries with common interests on the climate issue. These changes on the international scene, and the unpredictable situation for future international collaboration, also creates new opportunities and new challenges for social scientists, and a research institute like CICERO, which has the study of international climate policy as one of its highest research priorities.

For CICERO, the research activities in 2009 have never been more comprehensive, nor have the number of scientific publications in peer-reviewed journals been higher. Scientists at CICERO published on average 1.6 articles per research man-year in 2009, a higher figure than the universities achieve. We are truly proud of our research staff.

In addition to scientific publication, the researchers were active in disseminating their results to a

broad audience: colleagues, politicians, decision makers in the government and in business, journalists, students and the general public. The broad basis and interdisciplinary profile of the research form the foundation for our dissemination and popular science activities at CICERO.

This results in a high visibility both in the media and in the climate debate. Journalists are a special target group for the information department, and much effort is spent on giving the journalists valid and sound background information, as well as ready access to CICERO's research and scientists. The information officers at CICERO displayed some of the best practices in this field before and under the climate conference in Copenhagen. We are very proud of having such a competent and professional information staff; one of the largest at a research institute of this kind in Norway.

The climate debate is very confusing to most people. The debate is not first and foremost a scientific debate. It is a mixed debate that encompasses a range of topics: ethics, politics, power, costs; and the participants that are most active, are not climate scientists. CICERO has decided to participate in the debate from a scientific point of view. Our goal is to disseminate new research and give insight. We are convinced that the debate will continue the coming years. But most of all we are focusing on our interdisciplinary research projects and varied dissemination activities to a broad audiences. In the light of the recent documents Klimakur 2020 (Climate Cure) from the Norwegian Climate and Pollution Agency, and Klima 21, the plan for future climate research from the Research Council of Norway to the Ministry of Education and Research, we are looking forward to interesting new research projects, programs and arenas for communicating science.

Director Pål Prestrud

Photo: Lillian Jonassen

Research

Research at CICERO is interdisciplinary in nature, and looks at both the scholarly and applied implications of a wide range of questions about the climate system, the impacts of climate change, and climate policymaking. Projects range from local to international in scope, and in 2009 included the following:

Aerosols and climate

A 2009 CICERO paper in *Science* brings researchers one step closer to resolving uncertainties in the role aerosols play in the climate system. Better insight into the influence of atmospheric aerosols on Earth's climate is important in the prediction of future temperature scenarios.

The net effect of aerosols is cooling of global climate, and aerosols may therefore contribute to masking global warming. The actual magnitude of this cooling effect is, however, not known.

One important reason for this uncertainty is the fact that estimates from models have differed significantly from estimates based on observations. This has caused uncertainty among researchers in their interpretations of the models, as well as general uncertainty regarding the understanding of aerosols' impact on climate.

Gunnar Myhre's paper presents what may have been a shortcoming in the estimates, which are based on satellite observations. The estimates have been unable to determine that black carbon aerosols, which absorb radiation, have increased at a much higher rate than the overall amount of aerosols. The models, on the other hand, do account for this. This could explain the discrepancy between modeled and observed estimates. According to Myhre's findings, models have so far provided the most accurate characterization of the effect of aerosols on climate. The cooling effect of aerosols on climate is therefore likely to be somewhat weaker than what observation-based estimates would indicate.

Myhre brings researchers one step closer to an explanation for the discrepancies between observations and models. These results provide researchers with a better understanding of the temperature trends on Earth so far. The better this understanding is, the better the prognoses for future temperatures can be provided.

Reference: Myhre, Gunnar (2009). Consistency between satellite-derived and modelled estimates of the direct aerosol effect. *Science*, 325: pp. 187-190.

A CICERO article published in *Science* in 2009 brings the research community a step closer to solving the mystery of how dust and particles affect the climate system. The image shows thick haze over south of the Himalaya in early December 2008.

Photo: NASA

A CICERO study shows that the municipalities adapt to climate change after extreme events have occurred.

Photo: Colourbox

Municipalities adapt after extreme climate-related events

Municipalities have for the most part followed a reactive adaptation strategy, adapting in the wake of extreme climate-related events. This is the outcome of a study based on surveys sent to all Norwegian municipalities in 2007. The surveys focused on adaptation measures undertaken by local governments and obstacles met in the implementation of climate adaptation measures. The study reveals that

municipalities lack concrete data, knowledge of existing data, local expertise for handling adaptation to climate change, and that the role of local governments in adaptation efforts is unclear. To overcome these barriers, the authors emphasize the importance of enhancing institutional capacity both at various levels of governance and in the interaction between these. According to the authors, a multi-level-governance strategy is essential for a proactive stance towards climate change.

Reference: Amundsen, H., F. Berglund and H. Westskog (2010). Overcoming barriers to climate change adaptation – a question of multilevel governance?, *Environment and Planning C*, Accepted.

"Adaptation and Mitigation Strategies: Supporting European Climate policy" - ADAM

CICERO has participated in the EU-project Adaptation and Mitigation Strategies: Supporting European Climate policy, ADAM, which was completed in 2009. The project aimed to develop and assess the consequences of potential EU-strategies, both for implementation of substantial reductions in emissions and for adaptation to climate change. CICERO was in charge of the study of challenges in the European electricity sector, as well as the analysis of national adaptation strategies and macroeconomic consequences of climate change.

The challenges in the electricity sector are analyzed based on the target of 20 or 30 per cent reduction in emissions and a 20 per cent share of renewable energy in Europe by 2020. The electricity sector will have to contribute between 68 and 70 per cent of total reductions if these targets are to be met. This is a substantially higher abatement contribution than the sector's total share of emissions, and demonstrates that emission reduction cuts in the electricity generation has a lower cost than in most other sectors. This is driven by the homogeneity of the electricity output, where large emission reductions can be achieved through moderate changes in technology. The targets for 2020 can largely be met through a shift from coal to gas in the European energy mix. Several indicators suggest that the challenges of reaching longer-term targets such as reducing global warming to +2 °C by 2100 are much greater.

Climate change will affect European regions differently depending on the type of changes and on the vulnerability of the economy in individual countries. Southern European countries are expected to experience a drier climate, resulting in larger

negative financial consequences than in countries farther north. Economies in eastern parts of Europe generally have a higher dependence on resource-based sectors, which are more sensitive to changes in climate than industry- and service-based economies in other regions. These countries are therefore also expected to experience relatively large negative consequences.

The negative consequences can be moderated through adaptation. This may be implemented by strengthening impact preparedness, or by identifying new ways of producing goods or meeting needs, for instance through new technologies. This process is typically generated through market changes. If global temperature increases are reduced to +2°C by 2100, the impacts for Europe will be negligible, because economies will adapt to the new climate. In the case of greater temperature changes, a steadily decreasing share of cost reductions can be expected from adaptation measures.

The largest gain from adaptation will occur in countries in the east, primarily due to increases in the cost of agricultural products. Countries in the south will be most negatively impacted even after adaptation measures are implemented. Certain regions in these countries may be severely impacted by climate change. In many countries this concerns regions already burdened by outward migration and relatively high unemployment. Climate change will further exacerbate these aspects.

Reference: A synthesis of the findings from ADAM is published in M. Hulme and H. Neufeldt: "Making Climate Change Work for Us. European Perspectives on Adaptation and Mitigation Strategies", Cambridge University Press. Cambridge, 2010.

Information and Communication

CICERO's mission is not only to do research on climate and the environment, but also to provide society with reliable and comprehensive knowledge about all aspects of the climate change problem. That is why information and communication are core activities at CICERO.

CICERO's strong focus on outreach separates us from most other research institutes. We not only actively communicate our own research, but also inform the public about the national and international science of climate change in general. Moreover, CICERO carries out climate related communication work for clients ranging from research institutes to large Norwegian companies. The information staff makes up about 14 per cent of the institute employees.

Media exposure

Print and online media cited CICERO or one of our staff members 1,597 times in 2009. This is an increase of about 13 per cent from 2008.

CICERO's attention from the media had a natural peak at the end of the year during the United Nations' Climate Conference in Copenhagen (COP15) where many of our researches were interviewed by national media, and national press attended daily briefings arranged by CICERO's information department.

Gaining media exposure is, however, a continuous process and something the information department works with every day. The challenge is to communicate climate research even when this topic is low on the media's radar. As a part of this work two representatives from the information depart-

ment arranged a visit to northern Norway for a group of journalists in the first half of 2009. On this trip the journalists were introduced to many of the researchers at CICERO who work on issues concerning the Arctic region.

Popular communication

CICERO's two main formats of communicating with the general public are the popular climate science magazine *Klima* and our website at cicero.uio.no. Visitors to our web site had a slight increase in 2009 compared to the preceding year. *Klima* is CICERO's free bi-monthly magazine covering CICERO's own research and findings, as well as news from the world of climate research and news from national research programs such as RENERGI, Gassnova and NORKLIMA.

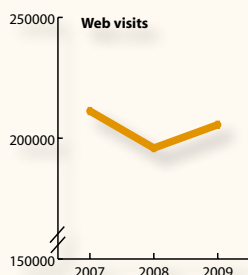
At the end of 2009 *Klima's* circulation was at 9,350. This is a circulation increase by 650 issues compared to 2008. For COP15 a special issue was produced with circulation 10.350.

In 2009 we conducted a survey amongst the readers of *Klima*, the first survey since 2002. The survey was conducted in cooperation with NORKLIMA and the Research Council of Norway, and the results will be used in the further development of the magazine. To CICERO *Klima* is an important tool in the communication with both the public and stakeholder groups such as journalists, civil servants, teachers and the scientific community.

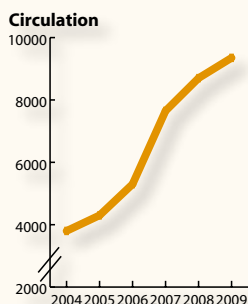
In 2009 CICERO made an effort to take advantage of social media as a tool in communicating climate research. Our Twitter profile had around 200 followers at the end of 2009.

Highlights 2009

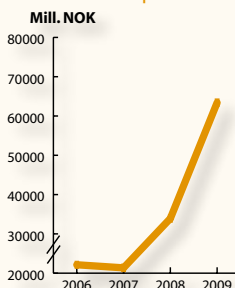
Web - visits

Circulation - Klima

Revenue from external clients, Information department

Media attention

CICERO's activities during COP15 in Copenhagen included press briefings, side events and stands on adaptation to climate change in the Arctic region and small island states.

Photo:
Petter Haugneland

Senior Information Advisor Christian Bjørnæs from the information department produced the book "Klima forklart" (Climate explained). The book is aimed at the general public and is based on the fourth report from the IPCC. Financing came from the Research Council of Norway and it is published on Unipub. The book was launched in time for the COP15.

COP15 in Copenhagen

In the run up to COP15 in Copenhagen CICERO arranged breakfast-meetings explaining what was going to happen at the climate summit. The meetings were attended by journalists, civil servants and the business community. We also ran a series of articles on what to expect at COP15 in our popular magazine *Klima*.

The ship "Norrøna" was rented by Green World Communication to transport Norwegian NGO's, science organizations and business enterprises to Copenhagen. CICERO gave input to the seminars on climate held on the crossing from Oslo to Copenhagen.

We coordinated all of CICERO's communications work before and during the climate summit in Copenhagen. Our activities included press briefings and press seminars aimed at journalists aboard the ship "Norrøna", side events/seminars and stands on adaptation to climate change in the Arctic region and small island states, and a stand at the Danish "Arctic Venue" in Copenhagen.

Work for clients

We finished work on the "Klimakalkulator" (Climate calculator) for the Ministry of the Environment and for the Nordic Council we finished the first phase on the site nordicenergysolutions.org. Work on the portal Klimatilpasning.no will continue in 2010, as will work on the website of the EU project Damocles.

The contract with projects Thorpex/iAos will continue in 2010. This includes work on their

website and dissemination of their research results. We are also responsible for the day to day information work of other large research programs such as Tempo and Caviar.

Preparations for the final science conference of the International Polar Year (IPY-OSC 2010) will continue until the conference in Oslo, summer 2010. We are amongst other things involved in the committees responsible for the film festival and media handling during the conference. We have also developed the web pages for Klima21, the strategic forum for climate research established by the Norwegian Government.

The Ny-Ålesund Symposium is an annual event that brings together international and national politicians, policy makers, researchers, industry representatives, and other high-level decision makers. It is financed by Statkraft and hosted by the Ministry of Foreign Affairs. CICERO handled the press in 2009, and in 2010 the information department at CICERO will handle the secretariat as well as press.

2010 – What lies ahead?

One of the main goals for 2010 is not only to disseminate new scientific knowledge, but also to focus on the dissemination of possible solutions to the climate problem, and how we can adapt to climate change. In order to meet these challenges, we will refine and further develop our major dissemination channels: our website, and our popular magazine *Klima*, moreover we will evaluate our use of new media to reach target populations. Media is one of our most important channels, and both through personal contact and seminars, we will have a two-way communication with journalists.

Moreover, we would like to initiate communication research projects together with our own researchers and other research organizations in order to study barriers in climate communication, and the use of information measures as instruments in implementing climate policy, focusing on the effects of various information strategies and interventions.

Board of Directors

CICERO's Board of Directors is appointed by the Ministry of the Environment and comprises members with backgrounds in research, government, business and industry.

The Board was appointed in April 2008 for the period 2008-2011. Birger Kruse is the chair of the Board in this period.

Chair:

Director **Birger Kruse**, Norwegian School of Veterinary Science

Vice-chair:

Professor **Hanne Marthe Narud**, Department of Political Science, University of Oslo

Members:

Managing Director, **Trond Fredrik Mellingsæter**, Fokus Bank ASA

Head of section **Alice Gaustad**, Climate and energy, Climate and Pollution Agency

Senior Research Fellow **Asbjørn Torvanger**, CICERO

Alternates:

Professor **Karine Nyborg**, Department of Economics, University of Oslo

Managing Director **Elin Enge**, Forum for Environment and Development

Research Fellow **Trude Rauken**, CICERO

Styrets beretning 2009

Innledning

CICERO Senter for klimaforskning er en stiftelse tilknyttet Universitetet i Oslo. Senteret ble opprettet av den norske regjering i 1990 og har et todelt mandat: Å drive forskning og å spre informasjon om klimaspørsmålet. CICERO er lokalisert i Oslo.

Klimaproblemet står fortsatt høyt på den politiske dagsorden både nasjonalt og internasjonalt. Forhandlingene i København på tampen av året fikk stor oppmerksomhet og var den begivenhet som preget den klimapolitiske debatt mest i 2009. Målsettingen om framforhandling av ny bindende klimaavtale som kan etterfølge Kyotoprotokollen ble ikke nådd. I stedet fikk vi en kortfattet politisk intensjonserklæring kalt the "Copenhagen Accord" (CA). Mange betrakter utfallet av forhandlingene som en fiasko, mens andre mener CA er et godt utgangspunkt for et langt mer realistisk internasjonalt samarbeid om å løse klimaproblemene. Uansett går forhandlingene og det internasjonale samarbeidet inn i en ny fase der utfallet er svært uforutsigbart. Oppmerksomheten omkring det internasjonale samarbeidet vil fortsatt være stor og forskningsbasert kunnskap som kan bidra til å skape framdrift i forhandlingene vil fortsatt være etterspurt.

Klimaforskningen og IPCC har fått mye kritisk oppmerksomhet i 2009. Enkelte feil i IPCC-rapporten fra 2007 og påstått juksing med data etter tyveri av intern epost fra klimaforskningsenheten ved University of East Anglia bidro til at den offentlige debatten både nasjonalt og internasjonalt om årsaken til klimaendringene har blusset kraftig opp. Selv om de påviste feilene i IPCC-rapporten er begrensede og av liten betydning for hovedkonklusjonene, og det til nå ikke er påvist juks i klimaforskningen, har situasjonen medført økt behov for faglig formidling og deltakelse i den offentlige debatten fra forskningens side.

De fleste politiske partiene på Stortinget inngikk et klimapolitisk forlik i 2008, men omsetning av forliket i praktisk politikk i et omfang som er nødvendig for å nå målsettingene er ikke gjennomført. I løpet av 2009/2010 er det utarbeidet flere omfattende utredninger (NOU 2009:26, Klimakur, Klima 21, Næringslivets klimahandlingsplan) om virkemiddelbruk og tiltak i klimapolitikken. En videre kunnskapsgenerering om virkemiddelbruk og politikk vil være viktige bidrag for å kunne nå målsettingene i klimaforliket. I løpet av de neste fem årene skal Norge bruke nær 25 milliarder kroner på kjøp av CDMer (Clean Development Mechanism) og hindre avskogning. Forskningsbasert kunnskap vil også på disse områdene kunne bidra til en effektiv bruk av pengene.

Aktiviteten ved CICERO var også i 2009 økende. CICERO er fortsatt inne i en ekspansjonsfase. Bemanningen har økt med 15 prosent fra 52,8 årsverk i 2008 til 59,7 årsverk i 2009, mot 33 prosent fra 2007 til 2008. Fra 2008 til 2009 økte omsetningen med 25,3 prosent, mot 34,5 prosent fra 2007 til 2008.

Forskning og publisering

Forskning

2009 ble et meget godt år for forskningen ved CICERO med godt over 100 eksternt betalte forskningsoppdrag, høy produktivitet og mange publikasjoner i ledende fagtidsskrifter. Temaene spenner vidt, fra effekter av klimaendringer på lokalsamfunn og viktige samfunnssektorer, via muligheter for utslippsreduksjoner for eksempel ved hjelp av CO₂-fangst og -lagring og studier av ulike virkemidler i klimapolitikken, til klimaeffekter av ulike transportsektorer (fly, skip, veitrafikk) og spørsmål knyttet til hvordan framtidens klimaavtaler best kan utformes. CICEROs forskning har nasjonal så vel som internasjonal relevans. Det siste fordrer at vi legger spesiell vekt på hvordan klimautfordringen best kan møtes sett i lys av de mange andre utfordringene særlig utviklingsland står overfor. Som tidligere år, var CICERO forskere sterkt etterspurt som foredragsholdere og kommentatorer til dagsaktuelle hendelser gjennom hele 2009. Københavnmøtet i desember markerte likevel et høydepunkt i så måte.

Det er et særtegn ved CICERO at vi favner mange sider ved klimaproblemet og evner å se disse i en større sammenheng.

Publisering

Artikler og bøker med fagfelleevaluering er de viktigste publiseringsskanalene for en forskningsinstitusjon som CICERO. Antall publi-

kasjoner ble mer enn doblet fra 2008 til 2009. Publiseringraten (antall artikler etc. per utført forskerårsverk) var i 2009 den høyeste i CICEROs historie. Det arbeides systematisk for å sikre god publiseringssats i høyt anerkjente tidsskrifter. Styret er godt fornøyd med økning i publiseringssatsen og at det også publiseres i de mest anerkjente internasjonale tidsskriftene.

Forskningssamarbeid

CICEROs nære tilknytning til Universitetet i Oslo (UiO) er formalisert gjennom ramme- og driftsavtaler. CICERO hadde i 2009 fire professorer ansatt i bistilling ved senteret. Seks av senterets åtte doktorgradsstipendiater i 2009 har deltatt i den organiserte doktorgradsutdannelsen ved UiO, og én ved Universitetet for miljø- og biovitenskap. Én doktorgradstipendiat har fulgt doktorgradsutdannelsen ved Imperial College London.

CICERO har et omfattende internasjonalt nettverk av både formell og uformell art. CICERO har viktige nettverk gjennom IPCC-arbeidet og gjennom EU-finansierte prosjekter. Det er også et løpende samarbeid med institusjoner i utviklingsland, i første rekke i Kina og India.

- CICERO deltar i forskjellige typer formelt samarbeid gjennom følgende organisasjoner:
- Miljøalliansen AS - samarbeid mellom alle miljøinstituttene i Norge
- CIENS – samarbeid med UiO, met.no, flere miljøinstitutter, og TØI
- Norsk Klimasenter – samarbeid mellom UiB, Bjerknessenteret, met.no, UiO/ Avdeling for meteorologi og oseanografi og Norsk Polar-institutt

I særlig grad vil samarbeidet i CIENS kunne få stor betydning for CICERO og det legges spesiell vekt på utviklingen av gode samarbeidsrelasjoner med andre CIENS-institutter.

Informasjon og samfunnskontakt

CICERO hadde også i 2009 en meget omfattende klimaformidlingsvirksomhet, spesielt fram mot klimatoppmøtet i København. I forkant av Københavnmøtet var vi aktive i å formidle kunnskap om forhandlingene om en ny internasjonal klimaavtale. CICERO arrangerte blant annet seminarserien «Mot København» der målgruppene var næringsliv, forvaltning og presse. I magasinet Klima var det en egen artikkelserie som fokuserte på hva man kunne forvente av resultater fra Københavnmøtet. I København arrangerte CICERO daglige presseseminarer og pressefrokoster der senterets forskere analyserte viktige temaer i forhandlingene. Dette ga stor uttelling i antall medieoppslag der CICERO er sitert. Totalt for 2009 hadde CICERO 1.597 oppslag i trykt presse og nettmedier, hvorav 817 var i november og desember. Den populærvitenskapelige boken «Klima forklart», som er skrevet av en medarbeider i informasjonsavdelingen og finansiert av Norges forskningsråd, ble lansert i desember. Boken har blitt kjøpt inn av Kulturrådet.

CICEROs informasjonsavdeling videreførte mange eksternt finansierte oppdrag i 2009, og har i tillegg fått nye oppdrag. Det ble utført informasjonsfaglige oppdrag for blant andre Miljøverndepartementet, Klima 21, Nordisk ministerråd, Klimatilpasningsutvalget, Klimaløftet, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, og Gassnova. I tillegg har avdelingen ivarettatt det daglige informasjonsarbeidet i flere store forskningsprosjekter som DAMOCLES, TEMPO, CAVIAR, THORPEX OG IAOOS. I 2009 fikk informasjonsavdelingen også sekretariats- og pressearbeidet for Ny-Ålesund-symposiet, som finansieres av Statkraft, der Utenriksdepartementet er vertskap i 2010.

Magasinet Klima økte opplaget med 650 eksemplarer til totalt 9.350 eksemplarer i slutten av 2009. Klima 6-2009 var spesielt rettet mot klimatoppmøtet i København, og opplaget var 10.350. Antall besøkende på CICEROs nettsider har hatt en svak økning i 2009.

Personal

Bemanningen ved CICERO framgår av tabellen på neste side.

Antall	2009	2008	2007	2006
Ansatte i løpet av året	79	74	60	47
Ansatte per 31.12	71	69	55	48
Årsverk	59,7	52,8	39,7	32,0
Forskerårsverk	40,8	34,9	27,4	21,7

Lønnede foreldrepermisjoner i 2009 utgjorde 8,5 månedesverk.

Av de 79 personene som var tilsatt ved CICERO i løpet av året 2009, har 8 sluttet i løpet av året (medregnet vikarer/korttidstilsatte). Dette gir en utskiftning i staben på 10,1 prosent (i 2008 10,8 prosent). Av CICEROs 54 ansatte i vitenskapelige stillinger (inkludert strategisk ledelse) ved årsskiftet, har 30 doktorgrad (fire av disse er ansatt i bistillinger og en er konsulent på timebasis). Åtte doktorgradstipendiater var ansatt ved senteret 2009.

Arbeidsmiljø

Styret vurderer arbeidsmiljøet ved CICERO som bra uten behov for å gjennomføre særskilte tiltak. Sykefraværet i 2009 var på 5,33 prosent (i 2008 3,61). Av dette utgjorde egenmeldt fravær 23 prosent, og legemeldt fravær utgjorde 77 prosent. Økningen i sykefravær skyldes i det alt vesentlige forhold som ikke kan relateres til arbeidsmiljøet ved CICERO. Den årlige HMS-undersøkelsen blant de ansatte ble foretatt i november 2009. Undersøkelsen viste stor tilfredshet med arbeidsmiljøet. HMS-undersøkelsene følges opp av årlige handlingsplaner for HMS-arbeidet. CICERO har siden midten av 2003 vært IA-bedrift.

Virksomheten forurenser ikke det ytre miljø. Utslippene av CO₂ forbundet med tjenestereiser foretatt av CICEROs medarbeidere blir nøytralisert gjennom kjøp av klimavoter hos Klima- og forureningsdirektoratet. Det er ikke rapportert om skader eller ulykker ved arbeidsplassen.

Likestilling og arbeid for å hindre diskriminering

De totale årsverkene på 59,7 fordelte seg med 26,8 på kvinner (44,8 prosent) og 32,9 (55,2 prosent) på menn. Seks av senterets åtte doktorgradstipendiater i 2009 er kvinner. Av 14 som jobbet deltid ved CICERO i 2009 (medregnet bistillinger, vikarer og timelønnede), var fordelingen lik mellom menn og kvinner.

I informasjonsavdelingen ble 55,5 prosent av årsverkene utført av kvinner, mens tallet for administrasjonen var 42,6 prosent. Av 40,8 forskerårsverk som ble utført ved CICERO i 2009, ble 19,0 (46,7 prosent) utført av kvinner og 21,8 (53,3 prosent) av menn. Strategisk ledergruppe besto i 2009 av 3 menn og 1 kvinne. 50 prosent av forskningslederne ved CICERO er kvinner. CICERO tilstreber å få en lik kjønnsmessig fordeling i de ulike stillingskategoriene. Av styrets medlemmer er tre menn og to kvinner. Alle tre varamedlemmer er kvinner.

CICERO arbeider aktivt for at alle medarbeidere skal ha samme betingelser uansett kjønn, nedsatt funksjonsevne, etnisitet, nasjonal

opprinnelse, hudfarge, religion, livssyn eller seksuell orientering. Som ledd i et mer systematisk arbeid på feltet har vi tatt i bruk håndbok for UoH-sektoren og forskningsinstituttsektoren, utarbeidet av Likestillings- og diskrimineringsombudet. Håndbokens sjekklister nyttes for å kartlegge nåsituasjonen, og kartleggingen vil i sin tur danne grunnlag for nye tiltak.

Økonomiske nøkkeltall

Regnskapet for 2009 er gjort opp med et overskudd på kr. 2.091.769. Overskuddet tilføres i sin helhet annen egenkapital, som da blir på kr. 17.935.860. CICERO har ved utgangen av 2009 en egenkapital på kr. 17.985.860. Omsetningen økte med 25,3 prosent i 2009 i forhold til året før. CICERO oppnådde i 2009 et driftsresultat på kr. 2.605.672 sammenlignet med kr. 2.061.010 i 2008. Grunnbevilgningens andel av samlede inntekter utgjorde i 2009 7,3 prosent mot 7,9 prosent i 2008. CICERO har god likviditet og soliditet.

Styret anser årets resultat på 2,9 prosent (i 2008 4,2 prosent) av omsetningen som bra. Styret mener at det i årene framover er gode muligheter for å oppnå målet i senterets strategiske plan om et årsresultat på minst 2 prosent i gjennomsnitt. Styret vil berømme de ansatte for den innsatsen som er lagt ned for å sikre inntekter både for 2009 og de påfølgende årene.

Inntekter fra internasjonale oppdragsgivere utgjorde i 2009 7,6 prosent av totale driftsinntekter (i 2008 13,2 prosent). Norges forskningsråd utgjorde den største kilden når det gjelder driftsinntekter (61,5 prosent i 2009 mot 57,2 prosent i 2008). Internasjonale inntekter har hatt en relativ nedgang, men beløpsmessig har disse inntektene økt med 12,5 prosent.

CICERO ble i fjor bedt om å levere selvangivelse for første gang. Skatteetaten har vurdert CICERO for å være skattepliktig og skattekostnaden for 2009 var på kr. 1.032.980. Vedtaket om skatteplikt er påklaget og vedtak i klagebehandlingen foreligger foreløpig ikke. For 2008 er skattekostnaden ført direkte mot egenkapitalen.

Forutsetningen om fortsatt drift ligger til grunn for avleggelsen av årsregnskapet.

Styret

Universitetet i Oslo oppnevner CICEROs styre. Funksjonstid for sittende styre er fra 19. april 2008 til 31. desember 2011. Styret har følgende sammensetning: Administrerende direktør Birger Kruse, Norges veterinærhøgskole (leder), professor Hanne Marthe Narud, UiO (nestleder), seksjonssjef Alice Gaustad, Klima- og forureningsdirektoratet, administrerende direktør Trond F. Mellingsæter, Fokus Bank, og forsker Asbjørn Torvanger (ansattes representant). Styret har følgende vararepresentanter: Daglig leder Elin Enge, Forum for utvikling og miljø, professor Karine Nyborg, UiO, og forsker Trude Rauken (ansattes vararepresentant).

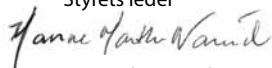
Styret hadde i 2009 fire møter.

Underskriften gjelder også **balansen** på side 4 i Styrets beretning

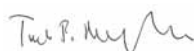
Oslo, 11. mars 2010

Birger Kruse
Styrets leder

Hanne Marthe Narud
Nestleder

Trond F. Mellingsæter

Pål Prestrud
Direktør

Alice Gaustad

Asbjørn Torvanger
Ansattes representant

Resultatregnskap for CICERO 2009

Driftsinntekter og driftskostnader	Note	2009	2008
Prosjektinntekter	2	65 599 435	51 784 614
Offentlige tilskudd	3	6 883 000	6 124 000
Andre driftsinntekter		90 467	15 414
Sum driftsinntekter	4, 5	72 572 902	57 924 028
Innkjøp FoU og andre tjenester		22 954 659	15 373 617
Lønnskostnader m.m.	6, 7	37 661 738	32 303 296
Avskrivning på driftmidler	8	1 066 531	1 027 273
Kostnader lokaler		3 408 787	3 075 287
Annen driftskostnad		4 875 516	4 083 544
Sum driftskostnader		69 967 230	55 863 017
Driftsresultat		2 605 672	2 061 010
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		1 018 044	1 757 151
Annen finanskostnad		498 967	293 144
Resultat av finansposter		519 077	1 464 007
Resultat før skattekostnad		3 124 749	3 525 017
Skattekostnad på ordinært resultat	9	1 032 980	0
Årets resultat		2 091 769	3 525 017
Overføringer			
Overføring til fri egenkapital	13	2 091 769	3 525 017
Sum overføringer		2 091 769	3 525 017

Balanse for CICERO per 31.12.09

Eiendeler	Note	2009	2008
Anleggsmidler			
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	8	1 702 781	1 951 873
Sum varige driftsmidler		1 702 781	1 951 873
Finansielle driftsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	10	45 000	30 000
Sum finansielle anleggsmidler		45 000	30 000
Sum anleggsmidler		1 747 781	1 981 873
Omløpsmidler			
Fordringer			
Kundefordringer	11	19 307 990	15 651 656
Andre fordringer		1 881 908	131 639
Sum fordringer		21 189 898	15 783 295
Bankinnskudd, kontanter og lignende	12	24 374 221	32 755 634
Sum omløpsmidler		45 564 119	48 538 929
Sum eiendeler		47 311 900	50 520 802
Egenkapital og gjeld			
	Note	2009	2008
Innskutt egenkapital			
Grunnkapital		50 000	50 000
Sum innskutt egenkapital		50 000	50 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		17 935 860	16 949 681
Sum opptjent egenkapital		17 935 860	16 949 681
Sum egenkapital	13	17 985 860	16 999 681
Gjeld			
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		4 312 721	3 747 151
Forskudd fra kunder		13 898 349	21 475 131
Betalbar skatt	9	1 032 980	0
Skyldig offentlige avgifter		3 658 047	3 029 719
Annen kortsiktig gjeld		6 423 942	5 269 120
Sum kortsiktig gjeld		29 326 040	33 521 121
Sum gjeld		29 326 040	33 521 121
Sum egenkapital og gjeld		47 311 900	50 520 802

Noter

Note 1 - Beskrivelser og regnskapsprinsipper

- Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk.
- Salgsinntekter og tilskudd inntektsføres når de er opptjent.
- Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler.
- Fordringer som skal tilbakebetales innen ett år er uansett klassifisert som omløpsmidler. Det er avsatt til tap for usikre fordringer.
- Ved klassifisering av kortsiktig og langsiktig gjeld er tilsvarende kriterier lagt til grunn. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet.
- Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi, når verdifallet forventes ikke å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig.
- Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Note 2 - Finansieringskilder for driftsinntekter

	2009	2008
Forskningsrådet	61,5 %	57,2 %
Offentlig forvaltning	19,9 %	18,3 %
Næringsliv	4,0 %	3,9 %
Utlandet	7,6 %	13,2 %
Andre oppdragsmidler	7,0 %	7,4 %
Sum andel av totale driftsinntekter	100,0 %	100,0 %

Note 3 - Offentlige tilskudd

	2009	2008
Grunnbevilgning fra Norges Forskningsråd	5 333 000	4 574 000
Tilskudd til informasjonsvirksomhet fra Norges Forskningsråd	400 000	400 000
Bevilgning fra Miljøverndepartementet	1 150 000	1 150 000
Sum offentlige tilskudd	6 883 000	6 124 000

Note 4 - Driftsinntekter spesifisert på virksomhetsområde

	2009	2008
FOU	64 683 880	52 842 954
Informasjonsvirksomhet	7 889 022	5 081 074
Sum salgsinntekter	72 572 902	57 924 028

Note 5 - Driftsinntekter spesifisert på geografisk område

	2009	2008
Norge	63 386 917	49 768 105
EØS	6 494 633	5 740 494
Annet	2 691 352	2 415 429
Sum salgsinntekter	72 572 902	57 924 028

Note 6 - Personalkostnader, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte, revisjonshonorar m.v.

	2009	2008
Lønninger	28 839 091	24 802 682
Arbeidsgiveravgift	4 503 200	3 865 118
Pensjonskostnader	2 280 028	1 572 580
Andre ytelser	766 396	979 705
Andre personalkostnader	1 273 022	1 083 210
Sum	37 661 738	32 303 296

Gjennomsnittlig antall årsverk 2009: 59,7   2008: 52,8

Det er ikke ytet lån eller sikkerhetsstillelse overfor ansatte, daglig leder eller styremedlemmer.

Lønn og godtgjørelse til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	837 816	130 000
Pensjonspremie	15 823	
Andre godtgjøresler	17 376	

Revisjonshonorar	2009	2008
Ordinær revisjon	88 000	86 500
Regnskapsteknisk bistand	19 000	29 400
Skattemessig bistand	35 700	0
Særattestasjoner	15 600	35 950
Utvikling av rutiner	0	29 500
Annen rådgivning	17 600	20 800
Honorar ekskl. mva	175 900	202 150

Note 7 - Pensjonsforpliktelser

- Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.
- Pensjonsforpliktelsene for ansatte er dekket ved en kollektiv pensjonsforsikring i Statens Pensjonskasse og omfatter ansatte med arbeidstid på minimum 14 timer pr uke. Ordningen gir 66% av lønn på pensjonerings-tidspunktet, forutsatt full opptjening (30 år).
- Forpliktelsen er ikke balanseført og den årlige pensjonspremien anses som årets pensjonskostnad. Premiekostnaden (kr. 2.280.028) for 2009 er 10,05% av pensjonsgivende inntekt, hvorav den ansatte betaler 2%.

Note 8 - Avskrivning

	Inventar	Kontorutstyr	EDB-anlegg	Sum
Anskaffelseskostnad pr 1.1	1 862 840	507 709	5 884 567	8 255 116
Årets tilgang	205 342	0	612 097	817 439
Årets avgang	0	0	0	0
Anskaffelseskost pr. 31.12	2 068 182	507 709	6 496 664	9 072 555
Akkumulerte avskrivninger pr 1.1	894 134	373 895	5 035 213	5 275 969
Avgang avskrivninger	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger pr 31.12	1 263 443	473 657	5 632 673	7 369 773
Bokført verdi per 31.12	804 739	34 052	863 991	1 702 781
Årets avskrivninger	369 309	99 762	597 460	1 066 531
Lineære avskrivninger	3-5 år	3 år	3 år	

Noter forts.

Note 9 - Skatt

Som en følge av SINTEF-dommen fra 2007 mener skatteetaten at flere forskningsinstitusjoner kan være skattepliktige, og i 2009 fikk CICERO derfor pålegg om å levere likningspapirer for 2008. I etterkant av dette har Skatt Øst foretatt etterskuddslikning av CICERO for 2008. Den betalte skatten er ført direkte mot egenkapitalen i 2009. CICERO mener at stiftelsens virksomhet ikke er skattepliktig, og har levert inn klage på likningen. Ved avleggelse av årsregnskapet for 2009 er utfallet av saken ikke avklart, og det er dermed usikkert om CICEROs virksomhet er å anse som skattepliktig. I årsregnskapet for 2009 er en eventuell skatteplikt hensyntatt. Skattekostnaden er beregnet ut fra beregnet skattepliktig inntekt for 2009, og betalbar skatt er avsatt som gjeld. Utsatt skattefordel er ikke balanseført.

Årets betalbare skatt	2009
Ordinært resultat før skattekostnad	3 124 749
Permanente forskjeller	18 785
Endring midlertidige forskjeller	545 679
Årets skattepliktige inntekt	3 689 213
Betalbar skatt	1 032 980
Årets skattekostnad	1 032 980
Betalbar selskapskatt	1 032 980
Endring utsatt skattefordel	0
Årets skattekostnad	1 032 980

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt	2009	2008	Endring
Forskjeller som utlignes			
Driftsmidler	-329 208	-133 529	195 679
Kundefordringer	-350 000	0	350 000
Sum forskjeller som utlignes	-679 208	-133 529	545 679
Grunnlag for utsatt skatt/skattefordel	-679 208	-133 529	545 679
Utsatt skattefordel (28%)	-190 178	-37 388	152 790

Note 10 - Aksjer

Foretaksnavn	Eierandel	Stemmeandel	Bokført verdi
Miljøalliansen AS, Dronningens gate 13, Oslo	14 %	14 %	30 000
CIENS AS, Gaustadalléen 21, 0349 Oslo	12 %	12 %	15 000
Sum			45 000

Note 11 - Kundefordringer

Kundefordringer inneholder påløpte, ikke fakturerte prosjektinntekter pr 31.12.2009, kr. 8.131.628.

Note 12 - Kasse- og bankinnskudd

Av innestående på bank utgjør kr. 1.509.146 bundne skattetreksmidler. Beløpet dekker skattetrekk pr 31.12.2009.

Bankbeholdning i utenlandsk valuta er oppført til kurs pr. 31.12.2009.

Note 13 - Egenkapital

	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
Egenkapital pr 1.1.	50 000	16 949 681	16 999 681
Korreksjon av betalbar skatt for 2008 (se også note 9)	0	-1 105 590	-1 105 590
Årets resultat	0	2 091 769	2 091 769
Egenkapital 31.12.	50 000	17 935 860	17 985 860

Kontantstrømanalyse

Kontantstrømmer operasjonelle aktiviteter	2009	2008
Årets resultat før skatt	3 124 749	3 525 018
Periodens betalte skatt	-1 105 590	0
Ordinære avskrivninger	1 066 531	1 027 273
Endring kundefordringer	-1 090 815	-5 410 596
Endring i opptjente ikke fakturerte inntekter	-2 565 519	-3 391 672
Endring leverandørgjeld	565 570	63 786
Endring i mottatt forskudd fra kunder	-7 576 782	7 273 666
Endring andre tidsavgrensninger	32 881	2 779 623
Netto kontantstrøm operasjonelle aktiviteter	-7 548 974	5 867 098
Kontantstrømmer investeringsaktiviteter		
Utbetalinger ved kjøp av driftsmidler	-817 439	-626 388
Utbetaling ved investering i aksjer	-15 000	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-832 439	-626 388
Netto endring kontanter og kontantekvivalenter	-8 381 413	5 240 710
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 01.01.09	32 755 634	27 514 924
Beholdning av kontanter og kontantekvivalenter 31.12.09	24 374 221	32 755 634

Revisjonsberetning for 2009

Tlf: 23 11 91 00
Faks: 23 11 91 01
www.bdo.no

BDO
Munkedamsveien 45
Postboks 1704 Vikta
0121 Oslo

Til styret i
Stiftelsen CICERO Senter for klimaforskning

REVISJONSBERETNING FOR 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen CICERO Senter for klimaforskning for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på kr 2.091.769. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og noteopplysninger. Regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at:

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av stiftelsens økonomiske stilling 31. desember 2009 og for resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapskikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter
- stiftelsen er forvaltet i samsvar med lov, stiftelsens formål og vedtektene for øvrig.

Oslo, 16. mars 2010
BDO AS (orgnr 994 855 573)

Helge Olav Østebø
statsautorisert revisor

BDO AS, et norsk aksjeselskap, er deltaker i BDO International Limited, et engelsk selskap med begrenset ansvar i henhold til garanti, og er en del av det internasjonale nettverket BDO, som består av uavhengige selskaper i de enkelte land.

Key Financial Figures

Operating revenues for 2009 totaled NOK 72,572,902, compared to NOK 57,924,028 the previous year. Net income came to NOK 2,091,769. The earnings for 2009 will be added to the earned equity capital, which after earnings will make up NOK 17,985,860.

The basic government grant from the Research Council of Norway made up 7.3 per cent of CICERO's income.

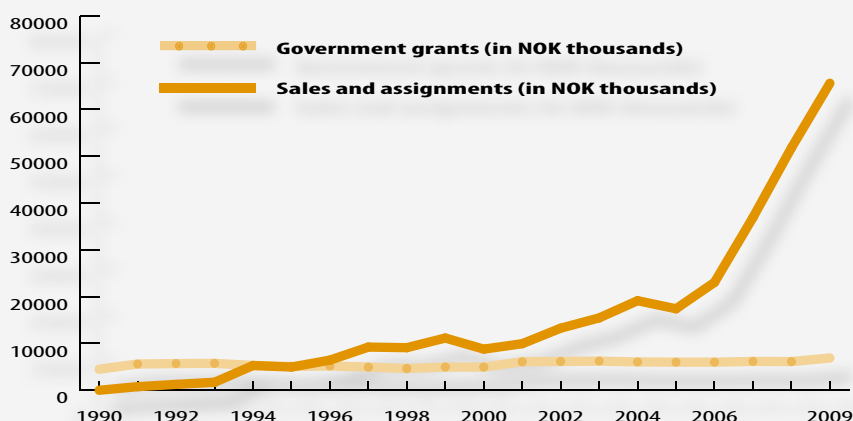
CICERO showed an operating result of NOK 2,605,672. CICERO's net financial items totaled NOK 519,077.

The key financial figures show a solid financial basis with good liquidity and financial soundness.

The Board of Directors sees the year's net income, which corresponded to 2.9 per cent of sales, as satisfactory. The Board believes that in the years to come CICERO will have ample opportunity to reach the goal in its Strategic Plan of a net income reaching at least 2 per cent in average.

Income from international clients made up 7.6 per cent of total income in 2009, compared to 13.2 per cent in 2008. The Research Council of Norway accounted for the bulk of project financing (61.5 per cent in 2009 compared to 57.2 per cent in 2008).

Operating revenues CICERO, 2009.

Staff - 2009

In 2008 there were 79 persons employed by CICERO included short time employees, with positions totaling 59.7 full-time equivalents (FTEs), compared to 52.8 in 2008. Of these 59.7 FTEs, 26.8 were filled by women and 32.9 by men. The number of research FTEs was 40.8, compared to 34.9 in 2008. At the close of 2009, CICERO had 71 employees (compared to 69 at the close of 2008).

Eight people left their positions at CICERO in 2009 (included short term employees).

Directors

- Pål Prestrud, *Director*
- Knut H. Alfson, *Head Reseach Director*
- Tove Kolset, *Information Director*
- Kjell Arne Hagen, *Assistant Director*

Research Directors

- Asbjørn Aaheim
- Jan S. Fuglestvedt
- Tora Skodvin
- Hege Westskog

Information

- Øystein Dahle, *Senior Adviser (part time)*
- Erlend A. T. Hermansen, *Information Officer*
- Petter Haugneland, *Information Advisor*
- Christian Bjørnæs, *Senior Information Advisor*
- Jorunn Gran, *Senior Information Advisor*
- Silje I. Pileberg, *Information Officer*
- Linda Innbjør, *Senior Advisor*
- Lisbet Jære, *Information Officer**
- Eilif U. Reed, *Information Officer*
- Erik Tollefsen, *Advisor*

Adminstration

- Irene M. Sønsterud, *Office Secretary*
- Paolo Zupin, *Office Secretary*
- Harald Kobbevik, *Senior Accountant*
- Jørgen S. Hvalby, *Senior Controller*
- Lynn P. Nygaard, *Editorial Advisor (part time)**
- Frode Rørvik, *IT Manager*
- Ola M. Rundberget, *IKT Consultant (part time)*
- Tone Veiby, *Office Manager*
- Elisabeth Iversen, *Administration Officer**

* Left their positions at CICERO during 2009

Scientific personell / Researchers

Professors

- Jon Hovi (part time)
- Ivar S.A. Isaksen (part time)
- Hans Martin Seip (part time)
- Terje Berntsen (part time)

Senior Research Fellow

- Kristin Aunan
- Thorkel C. Askildsen (Post Doctor)
- Guri Bang (Post Doctor)
- Lin Gan (part time)
- Solveig Glomsrød (part time)
- Anne Therese Gullberg
- Grete K. Hovelsrud
- Sjur Kasa (part time)
- Ilan Kelman
- Maria M. Kvalevåg
- Kristin Linnerud
- Heidi Mestl (Post Doctor)
- Gunnar Myhre
- Bob van Oorth
- Glen Peters
- Dirk Rübbecke
- Asbjørn Torvanger
- Steffen Kallbekken
- Cecilie Mauritzen (part time)
- Stig B. Dalsøren
- Torgeir Ericson

Research Fellow

- Torben K. Mideksa (part time)
- Jennifer Joy West
- Halvor Dannevig
- Håkon Sælen
- Petter Tollefsen*
- Marianne Tronstad Lund
- Trude Rauken
- Shilpa Rao (part time)*

Research Assistant

- Synne Putri Solstad*
- Silje Tørnblad
- Sofie W. Skjeflo
- Jeremy L. White
- Armando José Lamadrid

PhD Student / Research Fellow

- Helene Amundsen
- Line W.H. Alnes
- Nathan Rive (Senior Research Fellow)
- Stine Rybråten
- Ragnhild Bieltvedt Skeie
- Andreas Tjernshaugen
- Marianne Aasen
- Stine Aakre

Senior Adviser

- Thorvald Moe (part time)

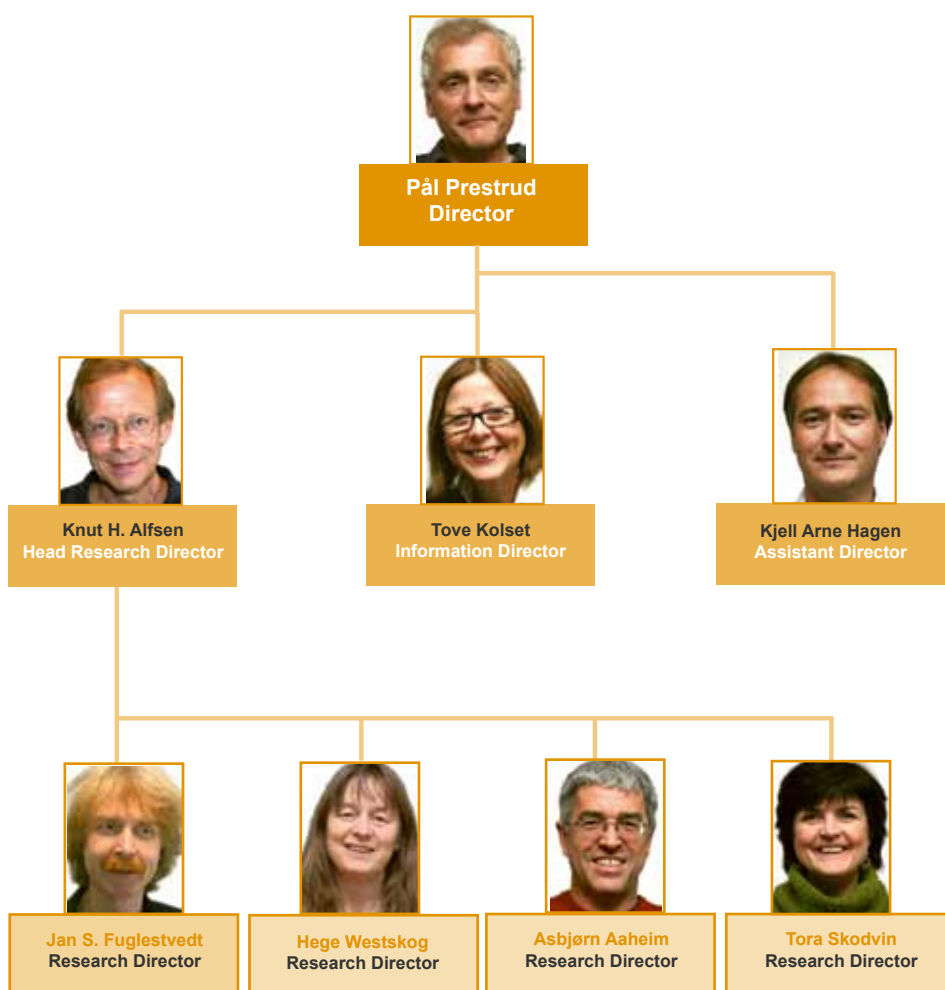
Research Coordinator

- Sigrid Rian

Project Assistant

- Kari Alterskjær (part time)*
- Marianne Byskov Lindberg (part time)*

Organization Chart

Organization Chart per January 2010

CICERO Publications

Working Papers

- **Eskeland, Gunnar S. and Torben Kenea Mideksa, 2009.** *Climate Change Adaptation and Residential Electricity Demand in Europe.* Working Paper 2009:01.
- **Wei, Taoyuan, 2009.** *A general equilibrium view of global rebound effects.* Working Paper 2009:02. CICERO, Oslo, Norway. 35pp.
- **Gullberg, Anne Therese, 2009.** *Norsk klimapolitisk debatt etter klimaforliket.* Working Paper 2009:03.
- **Gullberg, Anne Therese, 2009.** *Taxing greenhouse gas emissions: The case of the energy intensive and petroleum industries in Norway.* Working Paper 2009:04. CICERO, Oslo, Norway. 14pp.

Reports

- **Eskeland, Gunnar S. and Torben Kenea Mideksa, 2009.** *Air Pollution and Congestion in Bangkok- Developing analytical tools, and implications.* Report 2009:01. 40pp.
- **Rive, Nathan and Torben Kenea Mideksa, 2009.** *Disaggregating the Electricity Sector in the GRACE Model.* Report 2009:02. 18pp.
- **Linnerud, Kristin, 2009.** *Test and evaluation of a climate risk assessment procedure- Case study: The Norwegian hydro power company SFE.* Report 2009:03. 44pp.

- **Aaheim, H. Asbjørn, Halvor Dannevig, Torgeir Ericson, Bob Eric Helmuth van Oort, Linda Innbjør, Trude Rauken, Haakon Vennemo, Hege Johansen, Maja Tofteng, Carlo Aall, Kyrre Groven and Eli Heiberg, 2009.** *Konsekvenser av klimaendringer, tilpasning og sårbarhet i Norge. Rapport til Klimatilpasningsutvalget.* Report 2009:04. CICERO, OSLO, Norway. 238pp.
- **West, Jennifer, 2009.** *Perceptions of ecological migration in Inner Mongolia, China: summary of fieldwork and relevance for climate adaptation.* Report 2009:05. 26pp.
- **Aaheim, H. Asbjørn, Helene Amundsen, Therese Dokken, Torgeir Ericson and Taoyuan Wei, 2009.** *A macroeconomic assessment of impacts and adaptation to climate change in Europe.* Report 2009:06. 50pp.
- **Alfsen, Knut H., Linda Innbjør and Haakon Vennemo, 2009.** *From confrontation to cooperation. A developed country perspective on the role of developing countries' contribution to technology development and transfer.* Report 2009:07. CICERO, Oslo, Norway. 22pp.
- **Torvanger, Asbjørn and Ragnhild Bieltvedt Skeie, 2009.** *Climate effects of large-scale carbon capture and storage for coal-fired power.* Report 2009:8. 8pp.
- **Innbjør, Linda and Lisbet Jære, 2009.** *Forventede klimaendringer og effekter i Norge med mulig betydning for kraftforsyningen.* Report 2009:09. 31pp.

Selected External Publications

Publications with referee

- **Andrew, Robbie, Glen Peters and James Lennox, 2009.** *Approximation and regional aggregation in multi-regional input-output analysis for national carbon footprint accounting.* *Economic Systems Research*, 21: pp. 311-335.
- **Atkinson, Giles, Simon Dietz, Jennifer Helgeson, Cameron Hepburn and Håkon Sælen, 2009.** *Siblings, not triplets: social preferences for risk, inequality and time in discounting climate change.* *Economics*.
- **Aunan, Kristin, Terje Berntsen, Gunnar Myhre, Kristin Rypdal, David G. Streets, Jung-Hun Woo and Kirk R. Smith, 2009.** *Radiative forcing from household fuel burning in Asia.* *Atmospheric Environment*, 43: pp. 5674-5681.
- **Bategeka, Lawrence, John Ddumba-Ssentamu and Dirk Rübbelke, 2009.** *Review of Development Effectiveness in Uganda.* *International Journal of Public Policy*, 4 (6): pp. 459-478.
- **Dalsøren, Stig B., Ivar S. A. Isaksen, Liu Li and Andreas Richter, 2009.** *Effect of emission changes in southeast Asia on global hydroxyl and methane levels.* *Tellus B*, 61 (4): pp. 588-601.
- **Dalsøren, Stig B., M S. Eide, Ø Endresen, Alvar Mjelde, Gjermund Gravir and Ivar S. A. Isaksen, 2009.** *Update on emissions and environmental impacts from the international fleet of ships. The contribution from major ship types and ports.* *Atmos. Chem. Phys.* (9): pp. 2171-2194.

- **Ericson, Torgeir, 2009.** Direct load control of residential water heaters. *Energy Policy*, 37 (9): pp. 3502-3512.
- **Eyring, Veronika, Ivar S. A. Isaksen, Terje Berntsen, W.J. Collins, James J. Corbett, Øyvind Endresen, Roy G. Grainger, Jana Moldanova, H. Schlager and D.S. Stevenson, 2009.** Transport impacts on atmosphere and climate: Shipping. *Atmospheric Environment* (Available online 5 May 2009).
- **Fuglestad, Jan S., Keith P. Shine, Jolene Cook, Terje Berntsen, David Lee, Andrea Stenke, Ragnhild Bielvedt Skeie, Guus Velders and Ian Waitz, 2009.** Transport Impacts on Atmosphere and Climate: Metrics. *Atmospheric Environment* (Available online 5 May 2009).
- **Fuglestad, Jan S., Terje Berntsen, Veronika Eyring, D.S. Lee, Robert Sausen and Ivar S. A. Isaksen, 2009.** Shipping emissions: From cooling to warming of climate - and reducing impacts on health. *Environ. Sci. Technol*, 43 (24): pp. 9057-9062.
- **Gaillard, Jean-Christophe, Ilan Kelman and Ma. Florina Orillos, 2009.** US-Philippines Military Relations After the Mt Pinatubo Eruption in 1991: A Disaster Diplomacy Perspective. *European Journal of East Asian Studies*, 8 (2): pp. 301-330.
- **Guan, D., Glen Peters, C.L. Weber and K. Hubacek, 2009.** Journey to world top emitter – an analysis of the driving forces of China's recent CO₂ emissions surge. *Geophysical Research Letters*, 36 (L04709)
- **Hagem, Cathrine and Hege Westskog, 2009.** Allocating tradeable permits on the basis of market price to achieve cost effectiveness. *Environmental and Resource Economics*, 42: pp. 139-149.
- **Hertwich, Edgar and Glen Peters, 2009.** The Carbon Footprint of Nations - A global, trade-linked analysis. *Environmental Science and Technology*, 43: pp. 6414-6420.
- **Hoor, P, J Borken-Kleefeld, D Caro, O Dessens, O Endresen, Michael Gauss, V. Grewe, Didier A. Hauglustaine, Ivar S. A. Isaksen, P Jöckel, J. Lelieveld, Gunnar Myhre, E. Meijer, D Olivie, M.J. Prather, C Schnadt Poberaj, J. Staehelin, Q Tang, John van Aardenne, P. van Velthoven and Robert Sausen, 2009.** The impact of traffic emissions on atmospheric ozone and OH: Results from QUANTIFY. *Atmos. Chem. Phys*, 9: pp. 3113-3136.
- **Hovi, Jon, D.F. Sprinz and Arild Underdal, 2009.** Implementing Long-Term Climate Policy: Time Inconsistency, Domestic Politics, and International Anarchy. *Global Environmental Politics*, 9 (3): pp. 20-39.
- **Hoyle, C, Gunnar Myhre, Terje Berntsen and Ivar S. A. Isaksen, 2009.** Anthropogenic influence on SOA and the resulting radiative forcing. *Atmos. Chem. Phys.*, 9: pp. 2715-2728.
- **Isaksen, Ivar S. A., Claire Granier, Gunnar Myhre, Terje Berntsen, Stig B. Dalsøren, Michael Gauss, Zbigniew Klimont, Rasmus Benestad, Philippe Bousquet, W.J. Collins, Tony Cox, Veronika Eyring, D Fowler, S Fuzzi, P. Joeckel, P Laj, U. Lohmann, M Maione, P Monks, André S. H. Prevot, Frank Raes, Andreas Richter, B Rognerud, M. Schulz, D. Shindell, D.S. Stevenson, T. Storelvmo, Wei-Chyung Wang, Michiel van Weele, M. Wild and D. Wuebbles, 2009.** Atmospheric Composition Change: Climate-Chemistry interaction. *Atmospheric Environment*, 43 (33): pp. 5138-5192.
- **Isaksen, Ivar S. A., Stig B. Dalsøren, Liu Li and Wei-Chyung Wang, 2009.** Introduction to Special Section on "East Asia Climate and Environment". *Tellus B*, 61 (4): pp. 583-587.
- **Kallbekken, Steffen, Nathan Rive, Glen Peters and Jan S. Fuglestad, 2009.** Curbing emissions: cap and rate. *Nature Reports: Climate Change*, 3, pp. 141-142.
- **Kasa, Sjur, Cecilie Flyen Øye, Siri Eriksen and Anders Underthun, 2009.** Weakening adaptive capacity? Effects of organisational and institutional change on the housing sector in Norway. *Climate and development*, 1 (2): pp. 111-129.
- **Kasa, Sjur, Klas van Alphen, Jochem van Ruijven and Marko Hekkert, 2009.** The performance of the Norwegian Carbon Dioxide Capture and Storage Innovation System: A functional approach. *Energy Policy*, 37 (1): pp. 43-55.
- **Kelman, Ilan and Jennifer West, 2009.** Climate Change and Small Island Developing States: A Critical Review. *Ecological and Environmental Anthropology*, 5 (1)
- **Kelman, Ilan and Rachel Dodds, 2009.** Developing a Code of Ethics for Disaster Tourism. *International Journal of Mass Emergencies and Disasters*, 27 (3): pp. 272-296.
- **Koch, D., M. Schulz, S. Kinne, C McNaughton, J R Spackman, Y. Balkanski, S. Bauer, Terje Berntsen, T C Bond, O. Boucher, M. Chin, A Clarke, N De Luca, Frank Dentener, R. Diehl, O Dubovik, R Easter, D.W. Fahey, J. Feichter, D. Fillmore, S Freitag, S. Ghan, P. Ginoux, S. Gong, Larry Horowitz, Trond Iversen, A. Kirkevåg, Zbigniew Klimont, Y Kondo, M. Krol, X. Liu, R Miller, V. Montanaro, N Moteki, Gunnar Myhre, J.E. Penner, Ja Perlwitz, G. Pitari, S. Reddy, L Sahu, H Sakamoto, G Schuster and J P Schwartz, 2009.** Evaluation of Black Carbon Estimations in Global Aerosol Models. *Atmos. Chem.Phys.*, 9: pp. 9001-9026.
- **Kumar, Vivek, Lars Zetterberg, Asbjørn Torvanger, Atul Kumar and Markus Wråke, 2009.** A bottom-up approach for India. *European Review of Energy Markets*, 3 (2): pp. 299-321.
- **Kvalevåg, Maria Malene, Gunnar Myhre and C. E.L Myhre, 2009.** Extensive reduction of surface UV radiation in world's populated regions. *Atmos. Chem. Phys*, 9: pp. 7737-7751.
- **Le Quere, C., M.R. Raupach, J.G. Canadell, G. Marland, L. Bopp, P. Ciais, T.J. Conway, S.C. Doney, R.A. Feely, P. Foster, P. Friedlingstein, K. Gurney, R.A. Houghton, J.I. House, C. Huntingford, P.E. Levy, M.R. Lomas, J. Majkut, N. Metz, J.P. Ometto, Glen Peters, I.C. Prentice, J.T. Randerson, S.W. Running, J.L. Sarmiento, G. Schuster, S. Sitch, T. Takahashi, N. Viovy, G.R. van der Werf and F.I. Woodward, 2009.** Trends in the sources and sinks of carbon dioxide. *Nature Geoscience*, 2: pp. 831-836.
- **Leon, Esteban, Ilan Kelman, James Kennedy and Joseph Ashmore, 2009.** Capacity Building Lessons From A Decade Of Transitional Settlement And Shelter. *International Journal of Strategic Property Management*, 13 (3): pp. 247-265.
- **Löschel, Andreas and Dirk Rübbecke, 2009.** Impure Public Goods and Technological Interdependencies. *Journal of Economic Studies*, 36 (6): pp. 596-615.
- **Mercer, Jessica, Ilan Kelman, Sandie Suchet-Pearson and Kate Lloyd, 2009.** Integrating indigenous and scientific knowledge bases for disaster risk reduction in Papua New Guinea. *Geografiska Annaler: Series B, Human Geography*, 91 (2): pp. 157-183.
- **Mestl, Heidi Elizabeth Staff and Gunnar S. Eskeland, 2009.** Richer and healthier, but not greener? Choices concerning household energy use in India. *Energy Policy*, 37: pp. 3009-3019.

- **Mideksa, Torben Kenea, 2009.** The Economic and Distributional Impact of Climate Change: The Case of Ethiopia. *Global Environmental Change* (doi:10.1016/j.gloenvcha.2009.11.007).
- **Minx, J., T. Wiedmann, R. Wood, Glen Peters, M. Lenzen, Anne Owen, K. Scott, J. Barret, K. Hubacek, G. Baiocchi, A. Paul, E. Dawkins, J. Briggs, D. Guan, S. Suh and F. Ackerman, 2009.** Input-output analysis and carbon footprinting: An overview of applications. *Economic Systems Research*, 21: pp. 187-216.
- **Myhre, Gunnar, 2009.** Consistency between satellite-derived and modelled estimates of the direct aerosol effect. *Science*, 325: pp. 187-190.
- **Myhre, Gunnar, Kari Alterskjær and David Lowe, 2009.** A fast method to update global fossil fuel carbon dioxide emissions. *Environmental Research Letters*, 4: pp. 034012.
- **Myhre, Gunnar, Maria Malene Kvalevåg, G Rädcl, J Cook, K.P. Shine, F Karcher, K Markowicz, A. Kardas, P. Wolkenberg, Y. Balkanski, Michael Ponater, P. Forster, A. Rap and R. Rodriguez de Leon, 2009.** Intercomparison of radiative forcing of stratospheric water vapour and contrails. *Meteorologische Zeitschrift*, 18 (6): pp. 585-596.
- **Myhre, Gunnar, T.F. Berglen, M. Johnsrud, C.R. Hoyle, Terje Berntsen, S.A. Christopher, D.W. Fahey, Ivar S. A. Isaksen, T.A. Jones, R.A. Kahn, N. Loeb, P. Quinn, L. Remer, J.P. Schwartz and K.E. Yttri, 2009.** Modelled radiative forcing of the direct aerosol effect with multi-observation evaluation. *Atmos. Chem. Phys.*, 9: pp. 1365-1392.
- **Myhre, Gunnar, Tore F. Berglen, C.R. Hoyle, S.A. Christopher, H. Coe, J. Crosier, P. Formenti, J.M. Haywood, M. Johnsrud, T.A. Jones, N. Loeb, S. Osborne and L.A. Remer, 2009.** Modelling of chemical and physical aerosol properties during the ADRIEX aerosol campaign. *Q.J. R. Meteorol. Soc.*, 135: pp. 53-66.
- **Papineau, Maya, Kristin Aunan and Terje Berntsen, 2009.** Distributional determinants of household air pollution in China. *Environment and Development Economics*, 14: pp. 621-639.
- **Patt, A., Detlef van Vuuren, F. Berkhout, H. Asbjørn Aaheim, A. Hof, M. Isaac and Reinhard Mechler, 2009.** Adaptation in integrated assessment modeling: where do we stand?. *Climatic Change*,
- **Peters, Glen, G. Marland, Edgar Hertwich, L. Saikku, A. Rautiainen and P. Kauppi, 2009.** Trade, Transport, and Sinks Extend the Carbon Dioxide Responsibility of Countries. *Climatic Change*, 97: pp. 379-388.
- **Prather, Michael J., J. Penner, Jan S. Fuglestedt, Sarah Raper, Christiano Pires de Campos, Atul Jain, John van Aardenne, M. Lal, Fabian Wagner, Atsushi Kurosawa, Ragnhild Bieltvedt Skeie, Jason Lowe, Peter Stott and Niklas Höhne, 2009.** Tracking uncertainties in the causal chain from human activities to climate. *Geophysical Research Letters*, 36 (5)
- **Rybråten, Stine, 2009.** "Vi er qeqertarsuarmiut." - Naturrelasjoner og lokal tilhørighet blant kvinner i Qeqertarsuaq, Vest-Grønland. *Norsk Antropologisk Tidsskrift*, (1-2): pp. 44-56.
- **Rypdal, Kristin, Nathan Rive, Terje Berntsen, H Fagerli, Zbigniew Klimont, Torben Kenea Mideksa and Jan S. Fuglestedt, 2009.** Climate and air quality-driven scenarios of ozone and aerosol precursor abatement. *Environmental Science and Policy*, 12 (7): pp. 855-869.
- **Rypdal, Kristin, Nathan Rive, Terje Berntsen, Zbigniew Klimont, Torben Kenea Mideksa, Gunnar Myhre and Ragnhild Bieltvedt Skeie, 2009.** Costs and global impacts of black carbon abatement strategies. *Tellus Series B: Chemical and Physical Meteorology*, 61 (4): pp. 625-641.
- **Skeie, Ragnhild Bieltvedt, Jan S. Fuglestedt, Terje Berntsen, Marianne Tronstad Lund, Gunnar Myhre and Kristin Rypdal, 2009.** Global temperature change from the transport sectors: Historical development and future scenarios. *Atmospheric Environment*, 43 (39): pp. 6260-6270.
- **Skodvin, Tora and Steinar Andresen, 2009.** An agenda for change in U.S. climate policies? Presidential ambitions and congressional powers. *International Environmental Agreements*, 9 (3): pp. 263-280.
- **Tollefsen, Petter, Kristin Rypdal, Asbjørn Torvanger and Nathan Rive, 2009.** Air Pollution Policies in Europe: Efficiency gains from integrating climate effects with damage costs to health and crops. *Environmental Science & Policy*, 12 (7): pp. 870-881.
- **Vennemo, Haakon, Kristin Aunan, Henrik Lindhjem and Hans Martin Seip, 2009.** Environmental Pollution in China: Status and Trends. *Review of Environmental Economics and Policy*,
- **Vennemo, Haakon, Kristin Aunan, Jianwu He, Tao Hu and Shantong Li, 2009.** Benefits and costs to China of three different climate treaties. *Resource and Energy Economics*, 31 (139-160), 3, pp. 189-208.
- **von Hauff, Michael and Dirk Rübbecke, 2009.** Marktchancen durch die Anpassung an den Klimawandel. *Wirtschaftsdienst – Zeitschrift für Wirtschaftspolitik*, 89 (1): pp. 42-45.
- **Weber, C.L. and Glen Peters, 2009.** Climate change policy and international trade: Policy considerations in the United States. *Energy Policy*, 37: pp. 432-440.
- **Xie, Ruikai, Hans Martin Seip, Li Liu and Daisheng Zhang, 2009.** Characterization of individual airborne particles in Taiyuan City. *Air quality, atmosphere and health*, 2 (3): pp. 123-131.
- **Xie, Ruikai, Kevin A. Jackson, Hans Martin Seip, Cameron William McLeod, Grethe Wibetoe, M.J. Schofield, D. Anderson and JE Hanssen, 2009.** Characteristics of water-soluble inorganic chemical components in. *Journal of Environmental Monitoring*, 11 (2): pp. 336-343.
- **Yamakawa, Asuka and Glen Peters, 2009.** Environmental input-output analysis: Using time-series to measure uncertainty. *Economic Systems Research*, 21.
- **Zhao, Yu, Shuxiao Wang, Gangcai Chen, Fei Wang, Kristin Aunan and Jiming Hao, 2009.** Study of microenvironmental time-activity patterns in Chongqing. *Frontiers of Environmental Science & Engineering in China* (doi: 10.1007/s11783-009-0010-y).
- **Aaheim, H. Asbjørn, 2009.** The determination of optimal climate policy. *Ecological Economics*, 69 (3): pp. 562-568.
- **Aaheim, H. Asbjørn, 2009.** Samfunnsøkonomisk vurdering av virkninger av klimaendringer. *Samfunnsøkonomen*, (7): pp. 18-27

Scientific articles in anthology/monology

- **Altemeyer-Bartscher, Martin, Dirk Rübberke and Eytan Sheshinski, 2009.** Environmental Protection and the Private Provision of International Public Goods. *Economica*.
- **Crump, John and Ilan Kelman, 2009.** Many Strong Voices from Arctic and Island Peoples. Climate Change and Arctic Sustainable Development. UNESCO. Paris, France. 284-295 pp.
- **Holden, Erling, Kristin Linnerud and Holger Schlaupitz, 2009.** *Transport og miljø*, 1 edition. Tapir Akademisk. Trondheim.
- **John, Klaus Dieter and Dirk Rübberke, 2009.** Different Benefit Dimensions in Environmental Economics. In: John, Klaus Dieter and Dirk Rübberke (eds.), *Benefits of Environmental Policy*. Routledge Explorations in Environmental Economics. Routledge. London, UK; New York, USA. 1-23 pp.
- **Kasa, Sjur, 2009.** Politikk, forskning og norske familier reformer. In: Tranøy, Bent Sofus, Bjørn Richard Nuland and Johan Christensen (eds.), *Hjernen er alene. Institusjonalisering, kvalitet og relevans i norske velferdsforskning*. Universitetsforlaget. Oslo. 129-141 pp.
- **Kelman, Ilan, 2009.** (edited by Kelman) Earthquake early warning. In: Glantz, Michael H. (ed.), *Heads Up! Early Warning Systems for Climate-, Water- and Weather-Related Hazards*. United Nations University. Tokyo, Japan. 175-176 pp.
- **Kelman, Ilan, 2009.** (edited by Kelman) Volcano early warning systems. In: Glantz, Michael H. (ed.), *Heads Up! Early Warning Systems for Climate-, Water- and Weather-Related Hazards*. United Nations University. Tokyo, Japan. 170-175 pp.
- **Kelman, Ilan, 2009.** Continuing Ethical Livelihoods for Arctic Peoples Despite Change. *Climate Change and Arctic Sustainable Development*. UNESCO. Paris, France. 267-277 pp.
- **Kelman, Ilan and S.H.M. (ed.) Fakhruddin, 2009.** (edited by Kelman) Tsunamis. In: Glantz, Michael H. (ed.), *Heads Up! Early Warning Systems for Climate-, Water- and Weather-Related Hazards*. United Nations University. Tokyo, Japan. 165-170 pp.
- **Kelman, Ilan and Rachel Dodds, 2009.** Developing a Code of Ethics for Disaster Tourism. In: D'Mello, Caesar, Jonathan McKeown and Sabine Minninger (eds.), *Disaster Prevention in Tourism: Perspectives on Climate Justice*. Ecumenical Coalition on Tourism. Thailand. 72-85 pp.
- **Mercer, Jessica and Ilan Kelman, 2009.** Disaster Risk Reduction in Papua New Guinea: Integrating Indigenous and Scientific Knowledge. In: Shaw, Rajib, Anshu Sharma and Yukiko Takeuchi (eds.), *Indigenous Knowledge and Disaster Risk Reduction: From Practice to Policy*. Nova Science Publishers. New York, USA. 293-311 pp.
- **Mercer, Jessica, Ilan Kelman and Julie Dekens, 2009.** Integrating Indigenous and Scientific Knowledge for Disaster Risk Reduction. In: Shaw, Rajib, Anshu Sharma and Yukiko Takeuchi (eds.), *Indigenous Knowledge and Disaster Risk Reduction: From Practice to Policy*. Nova Science Publishers. New York, USA. 115-131 pp.
- **Tjernshaugen, Andreas and Oluf S. Langhelle, 2009.** Technology as political glue: CO2 capture and storage in Norway. In: Meadowcroft, James and Oluf S. Langhelle (eds.), *Caching The Carbon. The Politics and Policy of Carbon Capture and Storage*. Edward Elgar Publishing Ltd. Cheltenham, UK. 98-124 pp.
- **Aaheim, H. Asbjørn, 2009.** Ancillary Benefits of Adaptation to Climate Change. In: John, Klaus Dieter and Dirk Rübberke (eds.), *Benefits of Environmental Policy*. Routledge Explorations in Environmental Economics. Routledge. London, New York. 36-60 pp.

CICERO

CICERO (Center for International Climate and Environmental Research - Oslo), founded by the Norwegian government in 1990, is an independent research center associated with the University of Oslo. CICERO's mandate is twofold: to both conduct research and provide information about issues of climate change.

Research: With expertise in both the natural and the social sciences, CICERO conducts interdisciplinary research on a wide range of climate issues.

Information: CICERO works actively to keep other research communities, decisionmakers, and the general public informed about recent developments in both the political and scientific arenas. CICERO publishes the Norwegian bi-monthly newsletter *Klima* (free), and selected articles are made available in English through our web site. The web site provides free access to all our publications, and daily updated news on climate change issues. CICERO also hosts the Climate Forum, where researchers and representatives from Norwegian government and business can exchange information and viewpoints.

In addition to our research and information activities, CICERO also functions on a consultancy basis, taking on projects for business and industry, as well as national and international authorities. The Center has a staff of approximately 70-75 and an annual budget of NOK 78 million in 2010.

Contact details:

CICERO
P.O. Box 1129 Blindern
N-0318 Oslo
NORWAY

Telephone: + 47 22 85 87 50
Fax: + 47 22 85 87 51
E-mail: admin@cicero.uio.no
www.cicero.uio.no

Visiting address:

CIENS / Oslo Innovation Center
Gaustadalléen 21
0349 Oslo